

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Кароматуллои Юсуф дар мавзуи «Чанбаҳои геозкологии таъсири истихроҷи конҳои ангишти нишебии чануби қаторкӯҳи Ҳисор ва арзёбии устувории минтақа», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои геологию минералогӣ аз рӯйи ихтисоси **1.6.32. Геозкология пешниҳод гардидааст.**

Кори диссертатсионии Кароматуллои Юсуф дар мавзуи «Чанбаҳои геозкологии таъсири истихроҷи конҳои ангишти нишебии чануби қаторкӯҳи Ҳисор ва арзёбии устувории минтақа» дар шароити имрӯза актуалӣ ва таҳқиқоти саривақтӣ ба ҳисоб меравад.

Таҳлил, натиҷа ва мушоҳидаҳои дар диссертатсия овардашуда шиддатнокии гуногуни вайроншавии муҳити геологии минтақаро аз сабаби афзоиши босуръати корҳои истихроҷии конҳои ангишт нишон медиҳанд. Афзоиши босуръати ин корҳо тарҳрезӣ ва татбиқи таъсироти нав омӯзиши ҷамаҷониба ва муттаҳидонаи ин масоили таъхирнопазирро талаб мекунад, ки вазифаи таркибии илми геозкологияи муосир мебошад.

Муайян намудани хусусиятҳои табдилёбии муҳити атроф ва коҳиш додани хавфҳои геологӣ масъалаи муҳимтарини геозкологӣ арзёбӣ гардида, бо ин мақсад гузаронидани таҳқиқоти ҷамаҷонибаи геозкологӣ ва таҳияи чораҳо оид ба паст намудан ва типикунонии хатарҳои табиӣ, геозкологӣ ва техногенӣ вазифаи аввалиндараҷа ба шумор меравад.

Дар кори диссертатсионӣ масъалаҳои зерин масъалагузорӣ ва баррасӣ гардидаанд, ки чанбаҳои илмӣ ва амалӣ доранд. Омӯзиши хусусиятҳои геоморфологии минтақаи таҳқиқотӣ, азхудкунии хусусиятҳо ва чанбаҳои гидрометеорологии минтақа, таҳлилҳои лабораторӣ барои ошкор намудани таркиби кимиёвии обҳои рӯизаминӣ, муайян намудани чанбаҳои геозкологии минтақаи таҳқиқотӣ ҳангоми таъсири техногенӣ, муайя кардани вазъи орогидрографии минтақа, тартиб додани харитаҳои инженерӣ-геозкологӣ ва

табӣӣ, омода намудани чораҳои ҳифзукунандаи табиӣӣ оид ба беҳбуд бахшидан ба фазои геоекологии минтақаи таҳқиқотӣ.

Дарҷ гардидааст, ки мавҷудияти захираи фаровони намудҳои гуногуни ангишт дар нишебии ҷануби қаторкӯҳи Ҳисор имкон медиҳад, ки минбаъд ҳаҷми истеҳсол ва коркарди саноатии он бо мақсади истеҳсоли маводи сӯзишворӣ, кимиёвӣ ва технологӣ афзун карда шавад. Конҳои ангишти минтақаи таҳқиқотӣ дар таъмини амнияти энергетикӣ кишвар ва берун аз он нақши муҳим ва калидӣ мебозад. Хусусан кони ангишти антрацити Назар-Айлоқ, ки аҳаммияти стратегӣ дорад, аз ҷиҳати таркиб ва сифат дар тараққиёти иқтисодии кишвар басо афзалиятнок ба шумор меравад.

Дар қисмати хулосаҳо унвонҷӯ дарҷ кардааст, ки аз ҳаҷми ангишти истихроҷшудаи корхонаҳои саноати кӯҳӣ тахминан 25-30 %-и он ҳамчун талафот ё ин, ки ба ақидаи дигар, партов ба шумор меравад. Баъди ҷорӣ намудани технологияи бепартов аз ҷиҳати иқтисодӣ фоидаи назаррасеро ба даст оварда, хароҷоти иловагӣ, ки аз ҷониби корхонаҳои истеҳсолӣ масраф шудаанд, барқарор намудан мумкин аст.

Дар минтақаи таҳқиқотӣ масоили мавҷудаи таъмини нерӯи сабзро бо роҳи истифодабарии ҷараёни маҷрои рӯди Зиддеҳ, ки аз обшавии барфтӯдаҳо ва пирахҳо сарчашма мегиранд, татбиқ намудан мумкин аст.

Дар автореферат бо назардошти он ки дар натиҷаи гузаронидани таҳқиқот натиҷаҳо ва дастовардҳои илмӣ ба даст оварда шудаанд, баъзе норасоӣҳо ва камбудииҳои техникӣ ба назар мерасанд.

Ин камбудииҳо ба мазмун ва арзиши илмӣ таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва метавонанд дар таҳқиқоти минбаъдаи муаллиф ба назар гирифта шаванд.

Диссертатсияи Кароматуллои Ю. дар мавзӯи «Ҷанбаҳои геоекологии таъсири истихроҷи конҳои ангишти нишебии ҷануби қаторкӯҳи Ҳисор ва арзёбии устувории минтақа» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ва

Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия ва дигар маводҳои илмӣ (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) ҷавобгӯ буда, ҷиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои геологӣ минералогӣ аз рӯйи ихтисоси 1.6.32. Геоэкология сазовор мебошад.

Такриздиханда:

номзади илмҳои геологӣ минералогӣ,

Сардори Маркази миллии ҳифзи қабати озони

Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон



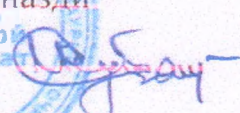
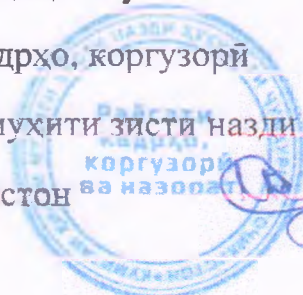
Шерализода Н.

Имзои Шерализода Н.-ро тасдиқ мекунам:

Муовини сардори Раёсати кадрҳо, коргузори

ва назорати Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон



Салимзода У.

Суроға: 734034, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, ноҳияи Шохмансур,

кӯчаи С. Абдуллоев 77

Тел.: (+992 37) 223-35-40

E-mail: info@tajnature.tj

« 30 » « 05 » соли 2026.